

Lucian Blaga în marile enciclopedii ale lumii

Prof. Mioara Pop

Biblioteca Județeană "Lucian Blaga" Alba

Deși titlul sună foarte generos, o simplă căutare a prezenței autorului în enciclopediile de prestigiu, recunoscute în lume, se soldează cu o mare dezamăgire. Titluri renumite ca *New Standard Encyclopedia*, *Great Books*, *Dictionnaire encyclopédique Larousse*, *World Book*, *Encyclopedia Americana*, *Encyclopédie Bordas*, *Enciclopedia Universalis*, nu-l menționează deloc.

Enciclopedia *Britannica* consemnează doar faptul că scriitorul Lucian Blaga a contribuit la dezvoltarea literaturii române, poet și filozof, alături de Gala Galaction, Mihail Sadoveanu, Ion Barbu, etc.

Grand Larousse Universel (Paris, 1997) scrie că Lucian Blaga este scriitor și filozof român, născut la Lancrăm, în apropierea Sibiului („*pres de Sibiu*”) și îl prezintă mai întâi ca filozof cu lucrările *Trilogie de la connaissance*, 1931-1934, *Trilogie de la culture*, 1936-1937, *Trilogie des valeurs*, 1946, arătând că filozofia sa este una lirică, cu aspirații la o cunoaștere totală, prin intuiție și nu prin revelația misterului. Urmează apoi *Les Pas du Prophete* (1921), volum care marchează trecerea de la cunoașterea păgână la înțelepciunea creștină. Alte volume amintite sunt: *Dans le Grand Passage*, 1924, *Eloge du sommeil*, 1929, *Le Partage des eaux*, 1933, *La Cour du désir*, 1938, *Les Marches insoupçonnées*, 1943. Una din temele fundamentale, spune dicționarul, este ruptura între civilizație și natură, retragerea împăcată într-un sat arhaic situat într-un spațiu mioritic („*de Miorița, poeme populaire*”, se precizează). Mai sunt enumerate *Maître Manole*, 1927, *La Croisade des enfants*, 1930 și *L'Arche de Noé*, 1944, toate acestea scrise într-o tonalitate expresionistă balansând între mit și istorie. Mort la Cluj în 1961.

Mai generoasă este prezentarea lui Lucian Blaga în *Enciclopedia dello spettacolo* (Roma, 1975), care îl consideră poet, filozof și autor dramatic născut la Lancrăm (Transilvania) în 1895. Nu se specifică anul și locul morții, dar se face totuși o mică incursiune în biografia scriitorului (studii, carieră didactică și diplomatică). Este situat ca stil între expresionism

și tradiționalism, cu nuanțe folclorice, cu dese trimiteri la pilde biblice și la poezia lui Rilke. Lirica și filozofia apar deopotrivă în teatru în lucrările: *Zamolxe*, 1921, *Turbararea apelor* (sic!) *Acque torbide*, 1923, *Înviere „Risurrezione”*, *Meșterul Manole „Mastro Manole”*, acesta din urmă pe o temă populară română, în care meșterul constructor își sacrifică tânăra soție și apoi se sinucide. Urmează *Cruciada copiilor „La crociata dei bambini”*, 1930 și drama *Avram Iancu*, 1934, în care eroul transilvănean este neînțeleș de prieteni și adversari. Limbajul operei lui Lucian Blaga este plin de metafore și ritmuri sugestive. *Enciclopedia dello spettacolo*, probabil datorită unghiului mai specializat de vedere – spectacolul - dă în încheiere și o scurtă bibliografie, amintindu-i pe O. Densusianu, E. Lovinescu, G. Călinescu.

Dictionnaire encyclopédique Axis. L’Univers documentaire (Paris, 1993) îl notează pe Lucian Blaga în câteva cuvinte ca scriitor român născut Lancrăm, în apropiere de Sibire (sic!), probabil Sibiu în 1895 și mort la – surpriză – Stockholm în 1961. El este scriitor, filozof, autor al volumelor *Trilogie de la connaissance*, 1931-1934 și *Trilogie de la culture*, 1936-1937, urmate de *Les Pas du Prophete*, 1921, *Le Partage des eaux*, 1933 și *Les Marches insoupçonnées*, 1943. A mai scris piese de teatru pe tema misterelor lumii. Atât.

În fine, *Dictionnaire encyclopédique Quillet*, Paris, 1990 îl plasează pe Lucian Blaga între anii 1895-1961, născut la Giurgiu (sic!), filozof și poet român care a contribuit la formarea unui limbaj filozofic nou: *Trilogie de la connaissance*, *Trilogie de la culture*, *Trilogie des valeurs* și la remodelarea celui poetic între cele două războaie mondiale. Fără ani de apariție, fără alte titluri, fără alte comentarii.

Se cuvine măcar o constatare simplă : Lucian Blaga este încă insuficient cunoscut și apar date eronate în dicționare. Dacă, totuși privim partea plină a paharului, putem consemna că Lucian Blaga figurează totuși, în câteva din marile enciclopedii ale lumii.

Lucian Blaga dans les grandes encyclopédies du monde

Résumé

L'auteur surprend en quelques lignes la présence de l'écrivain Lucian Blaga dans les grands dictionnaires encyclopédiques du monde, précisément dans ceux qu'on peut trouver dans les bibliothèques roumaines. Livres comme *New Standard Enciclopedia*, *Great Books*, *Dictionnaire encyclopédique Larousse*, *World Book*, *Encyclopedia Americana*, *Encyclopédie Bordas*, *Enciclopedia Universalis*, ne le contient pas.

L'encyclopédie *Britannica* souligne en deux mots seulement le fait que Lucian Blaga, poète et philosophe, a contribué, à côté de G. Galaction, M. Sadoveanu, I. Barbu etc. au développement de la littérature roumaine.

Grand Larousse Universel (Paris, 1977) remarque que Lucian Blaga a écrit *La Trilogie de la connaissance*, *La Trilogie de la culture* et *La Trilogie des valeurs*, en spécifiant que sa philosophie est une lyrique et intuitive.

Plus généreuse est la présentation de Lucian Blaga dans *Enciclopedia dello spettacolo* (Roma, 1975) qui le traite comme poète, philosophe et auteur dramatique. Il est situé comme style entre l'expressionnisme et le traditionalisme, ayant des nuances folkloriques et bibliques et des similitudes avec la poésie de Rilke.

Dans la *Dictionnaire encyclopédique Axis. L'Univers documentaire* (Paris, 1993) l'écrivain roumain apparaît comme auteur des volumes des poésies: *Les Pas du Prophète*, *Le Partage des eaux* et *Les Marches insoupçonnées*.

En fin, le *Dictionnaire encyclopédique Quillet* (Paris, 1990) souligne le fait que, entre les deux guerres mondiales, Lucian Blaga a formulé un langage philosophique et poétique nouveau: *Trilogie de la connaissance*, *Trilogie de la culture*, *Trilogie des valeurs*.

La conclusion est bien simple: Lucian Blaga est insuffisamment connu dans la monde et, malheureusement, les informations offertes par les dictionnaires sont, comme la travail ci dessus le montre, dans la plupart, erronées.